

HANNELE MIKAELA TAIVASSALO

MENNYT
PALA A

Suomentanut Raija Rintamäki

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Ruotsinkielinen alkuteos
Det förflutna återvänd

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-42199-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Mennyt palaa aina

Puuhun oli ripustettu jotain, mikä kuulosti kristallien värähelyltä toisiaan vasten. Lehdet kahisivat, oli tuoksuja, oli yö ja minä istuin aloillani.

Palaaminen on yliarvostettua.

Olin joskus käynyt täällä ja ajatellut että haluan palata. En ollut palannut.

Olin vältellyt sitä, kaihtanut sitä. Ehkä etten joutuisi petymään. Nyt olin yllättäen täällä, istuin kuin sokea yön pimeydessä, kuuntelin tuskin erottuvia ääniä. En oikein tiennyt miksi olin täällä, oikeastaan.

Joskus olin ollut joku toinen. Pitkä, hontelo, otsatukkakin pitkä, sipaisin sen vähän väliä pois silmiltä. Se oli varmasti ärsyttävä ele, mutta tuntui siihen aikaan osalta minua. Nyt hiukseni olivat toisenlaiset, paljon lyhyemmät, tuota liikettä ei tarvittu, minulla ei ollut sitä enää.

Kaikki mitä ihmisellä on eikä äkkiä enää olekaan.

Yhteen aikaan olin kaivannut tänne, ja nyt olin täällä. Nyt en ollut kaivannut, ja ympärilläni oli hiljaista ja autiota, ja ajattelin etten vieläkkään osannut täällä puhuttua kieltä. En

edes erottanut sitä naapurikielistä, minun korvaani ne kuulostivat aivan samanlaisilta. Yön pimeydessä tunnen itseni tietämättömäksi ja etäiseksi, ja ajattelen että sillä kertaa olin ehkä vielä tietämättömämpi, mutta en silloin tajunnut sitä.

Niin tietämätön minä olin etten edes tajunnut sitä.

Kun istun näin ja katselen jalkojani ja teräviä polvilumpioitani, ajattelen aina, vieläkin, että ovatpa ne hoikat, näyttävät niin haurailta, minun jalkani. Minun on vaikea yhdistää niitä itseeni.

Tässä mies nousee ylös, on vaikea nähdä mitään yössä, mutta hän on juuri niin pitkä kuin sanookin olevansa, ja muiden varjojen joukossa jalat näyttävät miltei läpikuultavilta, niin laihat ne ovat.

Oi, me rakastelemme hänen kanssaan ennen kuin tämä kaikki loppuu, sinä tai minä, en tiedä kumpi meistä, ehkä molemmat.

Kaikki on niin epävarmaa, ehkä sekin kumpi meistä on kumpi.

Kuu pilkahtaa esiin pilviverhon takaa, varjot piirtyvät selvempinä. Näyttää siltä kuin hän tanssisi, mutta hän siirtää klaffituolia, se taittuu kokoon, hän ottaa askeleen sivulle, avaa tuolin uudestaan, nostaa ja levittää sen auki, asettaa paikoilleen, siirtyy itse, pienenpienin askelin, niin pitkä kuin onkin.

Kaikki on niin epävarmaa. Hän sulautuu varjoihin, yöhön, tähän puutarhaan vaikka se on hänelle vieras, vaikka koko tämä maa on hänelle vieras hän sulautuu meidän silmissämme siihen, ikään kuin olisi osa sitä, mutta ei ole.

Uni ja herääminen, kohinaa ja aukkoja

Vähitellen liikenne herää ja herättää naisen kohinaansa. Se on kuin kaukaista musiikkia, hän ajattelee, kuin kuulisi talon paksut, vaimentavat seinät äänen läpi, vaikka oikeastaan on päinvastoin. Sitten hän herää kunnolla ja ajattelee selkeämmin. Ajatukset ovat herätessä niin suojattomia, unohtunutkin palaa herkästi.

Puhelimessa pilkahtaa jokin, kuin toive. Vaistomaisesti käsi hamuilee sitä.

Keneltäkään ei ole tullut viestiä, vain puhelin itse viestii muistettavasta syntymäpäivästä, *Alisa's birthday*. Pitäisi ehkä poistaa se kalenterista, hän ajattelee.

Liikenne jatkaa kohinaansa. Ajatella että se herää joka aamu, liikkuu yhtenä kokonaisuutena, ääni ja liike, tämä virta, nämä aallot. Se ei silti ole yhtenäinen toimija, se on yksittäisiä autoja, ihmisineen ja tahtoineen, jotka lähtevät liikkeelle eri pisteistä ja ajavat eri määränpäihin, pysähtyäkseen sitten ja kadotakseen liikenteestä.

Liikenteellä ei ole päämäärää, se vain on.

Hänen jalkojaan palelee, mutta hän ei halua pukea päälle, hän tahtoo tuntea paljaat jalkapohjat parkettia vasten, ei vain kuullakseen miten se natisee vaan myös tunteakseen miten se liikkuu hänen painostaan, joustaa, antaa periksi, äänтелеe hänen myötään.

Ulkona on valoisaa, lämpimän näköistä, joten hän menee ikkunaan ja avaa sen, hengittää kaupunki-ilmaa, se on viileää ja raikasta. Tuulenvire liikuttelee hiussuortuvia hänen kasvoillaan, paria kevyttä suortuvaa jotka eivät ole kiinni aamun takussa.

Tuntuuko liikenne minusta kaukaiselta koska olen niin harvoin osa sitä, hän ajattelee, vai onko tämä yleinen tunne?

Hänen katseensa kulkee kauas, ohi vastapäisten talojen, se näyttää uppoavan kaupunkiin joka jatkuu tämän korttelin takana, katu kadun jälkeen, talo talon jälkeen loputtomana rivinä, kaikki sulautuu ja yhtyy kaikkeen muuhun, ja on kuin hänen katseensa hakisi tästä kaupunkirykelmästä jotakuta joka voisi vastata hänen kysymykseensä.

Näin alkaa päivä, ja päivät alkavat kuin ne olisivat uusia ja samalla jatkoa kaikelle mikä on ollut. Ajatella jos ne voisivatkin olla vain aivan uusia, kuin kaikki olisi pestyä ja puhdasta, kuin mikään ei olisi vielä alkanut eikä mikään jatkuisi.

Kuului rämähdys kun ikkuna sulkeutui vedosta.

Emme muista vielä mitään

Menneessä kaksi tyttöä seisoj keväisen ojan varrella. *Paljon vettä*, sanoi toinen kuten joskus saattaa sanoa ääneen, kun huomaa niin suuria muutoksia että niistä on sanottava. Sitten he seisoivat vaiti aika kauan. *Kaikki näyttää jotenkin paisuneelta*, sanoi toinen, ja sitten hiljaisuus taas jatkui.

Niin paljon oli vielä tapahtumatta, ehkä juuri se tuntuu kiihkona lapsen kehossa, ehkä he molemmat olivat yhtä ääriään myöten täynnä aavistuksia kuin oja sameaa vettä.

Pian nämä kaksi olivat kumpikin löytäneet risunsa, jolla saattoi kokeilla syvyyttä ja paisuneen maan koostumusta. He olivat polvillaan aivan ojan reunalla, housut imivät itseensä kosteutta, kankaaseen syntyi huomaamatta pyöreitä märkiä läiskii. Sillä ei ollut merkitystä. Ehkä kosteus alkoi vähitellen myös paleltaa, mutta sitä he eivät huomanneet. Se oli niin yhdentekevää, ei sellainen säilynyt muistona jälkeinpäin, eikä sitä silloinkaan pantu merkille ääneen tai hiljaa mielessä.

Jos risua liikutti tietyllä tavalla, niin että pohja antoi vähän myöten pinnan alla, ylös nousi kuplia ja myös pieniä hitusia pohjasta. Pieniä irronneita hiukkasia jotka tietysti saamensivat vettä entisestään.

On selvää että näin täytyy tehdä, ja tehdä taas uudestaan. Ja vesi samenee ja osa sameudesta laskeutuu, osa ei, ja sitten tulee taas tosi sameaa.

Ei mennä vielä sisälle, mumisi toinen nostamatta katsetta risustaan. *Tässä on erityisen kuplivaista*, sanoi toinen kuin vastaukseksi, vaikka se ei oikeastaan ollut vastaus.

On vaikea sanoa miten kauan tätä oikein jatkui, siinä oli ikuisuuden tuntu. On vaikea sanoa tuleeko tästä sellainen asia jonka he muistavat jälkeensä, niin paljon tärkeää häviää ja laskeutuu unohduksen pohjalle. Äkkiä toinen nousee ja viskaa risunsa veteen. *Tule, juostaan*, hän huutaa ja säntää liikkeelle katsomatta ympärilleen.

Tällaisina hetkinä ei ole aikaa harkita. Hän ei viskaa risuaan, hän jättää sen niille sijoilleen, mutta on heti jaloillaan ja ryntää perään. On mahdoton sanoa oliko äsken tosiaan aivan hiljaista ja rauhallista, he itse eivät huomaa kuinka he ulkuvat ja nauravat sitä miten nopeasti kehot ja jalat pystyvätkin liikkumaan, niin että ilma tuntuu melkein kovalta iholla!

He juoksevat pois, kiertävät talon nurkan nopeammin kuin kukaan osaisi arvatakaan, ja äkkiä he ovat poissa näkyvistä. Ja mitä tahansa voi tapahtua, vaikka emme enää näe.

Ei se mies eikä kyse edes ole hänestä

Olethan sinä aina minun, Alisa? Olethan aina vähän minun? Olenhan minä aina sinä, jollakin tapaa.

Joskus kysyin sinulta, monta kertaa, etkö haluaisi olla minä. Sinä et koskaan vastannut. Tiesin sinun tietävän että minä halusin, koska minä kysyin. Koska minä toivoin että sinun laitasi olisi samoin. Et vastannut. En tiedä vielä kukaan mitä ajattelit.

Alisa, sormeni osuvat kahvikupin korvaan, se keinahtaa, mitään ei läiky yli, ja ajattelen sinua, että sinä pitelit kuppia samoin kuin minä: kuin sillä ei olisi korvaa, vaikka oli.

Toisessa maassa

Kristallit helisevät hajamielisesti tuulessa. Joku on sytyttänyt kirsikkapuun värivalot, ehkä mies itse. Lamput loistavat punaisina, keltaisina ja sinisinä. Hän polttee hiljakseen, tupakasta kohoaa kiehkuroita kohti loistavia kehiä, ne haihtuvat ennen kuin seuraava sauhu kiemurtaa esiin.

Niinhän se on että me kaikki koetamme kuvitella hänet. Sinne puunoksien harottavien öisten varjojen alle, savukseen hehkun joka liikkuu hänen kätensä mukana. Mutta se jota ajattelee voi myös hälvetä ajatusten myötä. Jos ajattelee jotakuta niin paljon että tämä etäännyy ajatuksissa yhä kauemmas todellisesta henkilöstä. Kunnes alkaa hälvetä ja loittonee pimeyteen ja haihtuu ja katoaa. Noin vain.

Mutta tämä ei ole meidän kuvitelmaamme, tämä tapahtuu oikeasti. Todellisuudessa hän istuu toisessa maassa, juo viskiä joka maistuu halvalta ja myös on halpaa, tupakoi lämpimässä yössä, jossa kuitenkin on viileyttä.

Kuuluu muitakin ääniä kuin kristallien helinä, tämä hauras kilahtelu kuin jääpalat ohuessa lasissa, sirkat tietenkin ja kahisevat lehdet, kaikki mikä kuiskii yössä. Tunnen tämän

yön huonosti, en ole kotonani täällä, siitä on kauan kun kävin viimeksi, olen ollut täällä vasta niin vähän aikaa, tämä on ensimmäinen yöni.

Kunpa täällä olisi joku joka voisi sanoa *Selim, mene jo sisälle, nyt on aika*. Tai joku joka tulisi ulos luokseni lasi kädessään, istahtaisi vastapäätä tai mieluummin viereen mutta niin että pöytä jää väliin, tuijottaisi yöhön sokeasti niin kuin minäkin, vaikenisi yhdessä tai sanoisi jotain tärkeää.

Tein taas sen liikkeen kädellä.

Sormenpäät tapasivat vain kulmakarvat.

Sipaisin pois otsatukan jota ei enää ole.

Varmaankin siksi että olen taas täällä.

Hiljaisuus ja kohina

Muistatko, Alisa, kun lojuimme aurinkotuoleilla ja katsoimme alas jalkoihimme: ne näyttivät niin pitkiltä. Sinä sanoit sen, ja minä sanoin joo. En sanonut että minusta oli juuri äsken tuntunut siltä kuin ne eivät oikein kuuluisi kehooni, ja kuin jalkaterät olisivat niin kaukana ettei niitä edes tuntenut, ikään kuin jalkani olisivat jossakin toisessa todellisuudessa, etäällä. En sanonut sitä, jotenkin ajattelin että sinäkin tunsit sen, että sinusta tuntui tarkalleen siltä juuri silloin, oli niin itsestään selvää että koimme samoin, koko ajan, ja sinä sanoit vain: ne näyttävät niin pitkiltä. Ja se riitti. Ja minä vastasin: joo.

Nyt hän liikkuu jälleen, ei Alisa, ei Selim. Eikä tämä ole puutarha vaan huone, huone jossa on keltaiset seinät ja kaksi suurta ikkunaa, kirjapinoja hyllyillä, nariseva parkettilattia, pieni ja siro samettisohva, punaista kangasta ja tummaa puuta, sohva jolla hän äsken loikoi. Istuin on yhä lämmin hänen jäljiltään, toppaus on kova mutta siinä on silti ihmeen mukava maata jalat koukussa. Liikenne kohisee pehmeästi ulkona, sisällä ikään kuin samanaikainen hiljaisuus. Miten voi olla hiljaista ja kohista yhtä aikaa?

Kun hän oli lapsi, hänestä tuntui täsmälleen tältä: kuin hän olisi aina omassa hiljaisuudessaan, niin suuresta että hiljaisuus suhisi hänen korvissaan, ja silti sisäpuolella oli kaiken aikaa hänen oma muminansa, ikään kuin hän olisi eristettyä päänsä sisään ja mumisisi ajatuksia itsekseen, ajatuksia jotka olivat pelkästään hänen. Hänen vahvimpia lapsuusmuistojaan ovat tämä suuri hiljaisuus eristettyine äänineen, ja Alisan hiljaisuus vierellä.

Valo kulkee hiljakseen seiniä pitkin, päivä siinä rientää. Huone on nyt tyhjä, hän on lähtenyt. Hänkin on rientänyt pois luotamme, kuten päivä.

Kuljen yksin ihmisten keskellä, juuri he ovat kaupunki, eivät talot, niin olen aina ajatellut. Ehkä olen ollut väärässä koko ajan? Ilman kaikkia näitä rakennuksia emme olisi täällä, näin monet, tämä joukko. Eniten pidän kaupungista ihmisten paljouden takia. Heitä on niin paljon että he lakkaavat olemasta ihmisiä. Se on hyvä. En pidä heistä.

Kuljen omassa hiljaisuudessani, se on kuin toinen iho ihoani vasten. Onko se samaa hiljaisuutta kuin silloin, lapsuuden hiljaisuutta? Ehkä en muistakaan sitä, ehkä se ei olekaan muisto, vaan pelkästään äänettömyyttä joka kuuluu niin selvästi ettei sitä voi ohittaa. Ehkä olen luonut muiston siitä mikä on nyt, vähän samaan tapaan kuin pelkään tekeväni miehelle. Joskaan hän ei ole täällä, täällä on vain hiljaisuus.

Toisinaan minua pelottaa etten oikeastaan ole kukaan: sekoitun ja sulaudun kaikkiin muihin, ääriviivani ovat niin

hämärät ja häilyvät. Eivätkö olekin? Sitä on vaikea nähdä. Katson alas vatsaani, sekin vaikuttaa muodottomalta. En tiedä onko se. Muodotonkaan ei muotoudu silmissäni. Minun on myös vaikea sanoa nimeäni ääneen, se tuntuu oudolta, vieraalta. Usein kuluu sekunteja kun epäröin ja koetan päästä pinteestä, mutta lopulta en voi muuta kuin kohteliaasti esitellä itseni, kertoa tuon nimen. Tuntuu kuin puhuisin jostakusta muusta, joka ei ole paikalla.

Entä jos olenkin vain tämä hiljaisuus pääni sisällä, ja kohina? En mitään muuta. Entä jos en olekaan mitään sen enempää enkä vähempää. Ääretön, mutta tyhjä.

Vaellan kaupungilla umpimähkään, kuin etsisin jotain, mutta minä vain harhailen. Se on turhauttavaa.

Hienoinen kuumuus lepää jalkakäytävien yläpuolella.

Ihmiset alkavat nyt harveta näillä kaduilla, kaupunki ohenee, tulee ilta. En tiedä keitä täällä kulkee, mistä minä tietäisin, minä joka en pysty sanomaan edes omaa nimeäni.

Tunnit kuluvat, mutta ne eivät katoa.

Sen sijaan sanon sinun nimesi: Alisa. Omani sijasta.

Alisa.

Sinä joka luet tätä, kuka sinä olet? Oletko Alisa? Sanot ettet ole. En tiedä mitä siitä ajattelisin. Katso alas jalkoihisi: kyllähän ne näyttävät pitkiltä? Kun niitä vain katselee pänsä korkeuksista. En tiedä tuntuvatko ne sinustakin vierailta, siitä et ikinä sanonut mitään.

Sinä joka luet tätä, olethan sinä Alisa? Olethan?

En halua menettää sinua.

Huoneessa, eräänä aamuna

Mutta katsotaanpa tämän miehen kehoa, kun hän nyt makaa alastomana vuoteessaan:

viedään sormi ei aivan äsken ajellusta karheasta leuasta pitkää kaulaa ja sen kiellettyä omenaa myöten, seurataan kylkiluu kylkiluulta, sivellään ohutta ihoa navan ja kalun välistä, edetään nivusten kautta reiteen, jatketaan alas terävään polveen ja siitä kohti kaartuvaa jalkaterää: jalat ovat kyllä pitkät, ne ovat oikeasti pitkät, eikö tunnukin siltä?

Anteeksi, välillä ajattelen liikaa sitä että jompikumpi meistä varmasti makaa hänen kanssaan ennen kuin kaikki päättyy. Mutta ei tässä siitä pitänyt puhua. Ei ollenkaan. Minä vain ajattelen sitä liikaa.

Huoneessa, eräänä aamuna (uusi yritys)

Sängyn jouset narahtavat kun mies venyttelee. Hän ei ole vielä tottunut niiden ääneen, ei liioin muhkuraiseen patjaan jousien ja aamunkankean kehonsa välissä.

Hän oli mennyt puutarhasta sisälle kun alkoi tulla kosteata, kylmä täällä ei sentään tullut, ei ainakaan tähän aikaan vuodesta. Se ei kuitenkaan ollut ainoa syy. Hän oli mennyt sisälle huomattuana että ajatukset alkoivat kulkeutua tiettyyn suuntaan: *Palaaminen ei ole ainoa asia jota yliarvostetaan. Lähes kaikki on yliarvostettua. Elämä on yliarvostettua. Ja tarkoituksetonta.*

Silloin hän oli – aivan kuin jonkin automatiikan avulla – sulkenut ajatuksensa, sulkenut tunteensa, ottanut viskilaasin ja savukerasian ja mennyt sisälle nukkumaan. Aamulla herätessään hän mietti tavalliseen tapaansa, oliko se hyvä vai huono asia, että ylivoimaiselta tuntuvassa tilanteessa hän ikään kuin

kytkettyi pois päältä.

Juuri siltä se tuntui, ei aktiiviselta toiminnalta, ei siltä kuin hän itse kytkisi itsensä pois päältä vaan kuin virta katkeaisi: ylikuormittuisi, pysähtyisi, sulkeutuisi; aktiivinen kohina

hidastui, vaimeni ja supistui yhdeksi pisteeksi, joka hälveni. Ja sitten hiljaisuus.

Kukaan ei hänet kohdatessaan voinut nähdä että hän kantoi unohduksen painoa kipuna kehossaan. Hänen liikkeensä olivat rauhallisia, hallittuja, katse vakaa ja lähes lempeä, koko olemuksessa jonkinlaista ehdottomuutta. Kaikkea sitä mikä pitää rikkinäisen sisimmän koossa.

Mutta nyt hän oli täällä, jälleen. Toisessa maassa. Maaseutulinnessa jossa hän valokuvaisi unohdettuja huoneita. Unohdettuja huoneita. Välillä hän ei itsekään ymmärtänyt mitä oli tekemässä. Mitä hän oikeastaan halusi elvyttää, herättää eloon? Nämä unohdetut huoneetko muka? Hän ei tiennyt.

Luultavasti hän ei edes herättänyt mitään eloon. Eikö hän pikemminkin nähnyt tyhjän aukon, ei mitään, ja käytti sitä, jättääkseen sen sitten oman onnensa nojaan?

Hän huoahtaa ja hieroo kasvojaan koko kädellä, pitkillä isonivelisillä sormilla. Parransänki rahisee kuivasti; osa kasvaa kaiken aikaa, osa ei.

Nytkin tekisi mieli lopettaa kesken, impulssi herää ja hän vastustaa sitä: työtä ei lopeteta kesken, ei koskaan. Sellainen syö ajatuksia, tunteita, ja niiden täytyy olla käytettävissä kaikkeen työhön liittyvään, tärkeisiin toimintoihin.

Hän huoahtaa ja nousee istumaan sängyssä, on aika herätä.

Aika keittää pannullinen vahvaa espressoja, nuuhkaista maitoa kuten yksineläjät tekevät, keittää se ja juoda kaikki, polttaa vain savuke aamiaiseksi. Aika haluta kahvia, löytää syy nousta ylös, ajatella kahvia.

Hän nousee istumaan. Istuu tovin sängynlaidalla ja huoahtaa. Hieroo jälleen kasvojaan, silmien ympärille jää punaiset läikät, mutta ne häviävät nopeasti. Hän nukkuu alasti, hän istuu sängyllä niin kuin istutaan silloin kun ei ajatella omaa alastomuutta. Me, sinä ja minä, ajattelemme hänen alastomuuttaan hänen tietämättään, mutta itse hän istuu tuokion nojaten leukaa ristittyihin käsiinsä, kyynärpäät reisiä vasten, alistunut katse suunnattuna avaruuksiin tai vastapäiseen seinään. Selkä hiukan kumarassa, nikamat näkyvät, vatsa poimuttuu hänelläkin. Hän ajattelee että hänen täytyy nähdä valo unohdetussa huoneessa kaikkiin aikoihin päivästä, että vatsa pitää omituista ääntä, että hänen täytyy tehdä jonkinlainen työsuunnitelma viikoksi, että hänen on jostakin kumman syystä helpompi ymmärtää aikakäsitteistä päivämääriä kuin kellonaikoja, että hänen täytyy vaihtaa halvempaan tilitoimistoon, että hän ei oikeastaan edes jaksaa keittää kahvia, että olisi ihanaa herätä siihen että joku on jo keittänyt pannullisen kahvia ja lämmittänyt maitoa, ehkä hovimestari, tämähän on linna.

Ajattelemme miten suojaton hän on, tiedostamattomassa alastomuudessaan.

Tai minä ajattelen.

Mutta sinä seuraat perässä.

Selimissä

Mutta tätä hän ei ajatellut, Selim, mies yllättävässä linnassa jossakin kaukana, unohdetuissa ja tuntemattomissa huoneissa, tätä hän ei ajattele: miten hän vain vähän aikaa sitten oli tuhonnut jotain tärkeää ja juuri sen takia oli täällä. Tällaisia asioita hän esimerkiksi ei ajatellut: että hän oli luvannut olla jossakin paikassa, mutta olikin joutunut soittamaan ja sanomaan ettei pääsisi tulemaan, että hän myöhästyy niin ettei hänen *ole mitään mieltä* tulla ollenkaan. Että nainen oli sanonut hänen *aina aina* soittavan ja sanovan ettei pääsisi tulemaan, ja naisen ääni nousi vähän liian korkeaksi ja kimmakaksi epätoivosta lauseen loppua kohti, ja kävi vielä raastavammaksi ja särkyneen oloiseksi kun tämä toisti äsken sanomansa vähän toisin sanoin, kuin ei oikein keksisi mitään muuta sanottavaa, vaikka sanottavaa oli, tai ei saisi mitään muuta ulos suustaan, ja hän mietti ja aavisti kiusaantuneena että nainen saattoi olla oikeassa. Ja sitten äkkiä kysymys *onko jotain mitä minä en tiedä*, ja hänen väkinäisen kärsivällinen vastauksensa, aivan kuin luettelisi kirjain kirjaimelta, *minulla on palaveri*, ja naisen kysymys joka oli väite ettei hän jostain syystä siis halunnut tulla, ei naisen luokse. Haluanhan minä,

hän sanoi, haluan mutta en saa niitä rahoja ellen ota tätä, mene tähän palaveriin. Paskat minä sinun rahoistasi, nainen sanoi, lähetä sitten kuva niistä että tiedän keiden kanssa sinä olet, fuck you. Sitten tämä vain lopetti puhelun, ja hän jäi seisomaan puhelin kädessä, tunsi itsensä hölmöksi ja surkeaksi, mietti mitä oikein oli ajatellut, sitten nousi kiukku, täytyihän hänen saada elää elämäänsä, sitten häntä suretti ettei ollut tullut ajatelleeksi, ei ollut taaskaan hallinnut impulsejaan vaan sanonut vain *kyllä, minä hoidan sen, tulen palaveriin perjantaina*, sillä eihän kyse ollut vain siitä ettei hän tällä kertaa tullut naisen luokse niin kuin oli luvannut, puhelua raskautti niin moni muukin asia, sitten hänen vatsaansa ja sydäntään kylmäsi tunne että jotain kamalaa oli tapahtumassa, sitten hän ajatteli naisen kaulaa ja naurua ja sitä miten tämä lämpimällä kehollaan painoi hänet ovea vasten kun hän tuli käymään ja että katseiden ja hymyilevien suiden välillä oli kuin kimallusta, sitten hän taisteli silmissä yllättäen kirveleviä kyyneliä vastaan ja hengitti hinkuen koska henkeä tuntui haukkovan keuhkojen sijasta sydän, mutta se oli väärin, ei sydän ole keuhko, kuinka noin väärin voi käydäkään, ei tuollainen sovi, sehän on luonnotonta, epätodellista, ei se käy.

Sitten kaikki yllättäen katkesi ja pää oli yhtä sumua, kaikki pehmeni, kuin siellä sisällä ei olisi mitään. Vain tyhjiys, äänetön.

Selim, Selim, sinä vielä kadotat itsesi, etkö tunne kuinka koko ajan kadotat jotain itsestäsi kun seuraat kaikkea mikä johtaa unohdettuihin huoneisiin eikä ehkä enää koskaan niistä pois.

En ole paljastanut kuka hän oli, se nainen jolla oli kimakka puhelinääni. Sinulla on ehkä omat epäilyksesi.

Paratiisikin on puutarha, kadotettu

Alisa, Alisa, missä sinä olet nyt kun muistan kuinka hyttyset piinasivat meitä ankealla pihalla pitkien, matalien kerrostalojen välissä, pensaiden ja vesakon keskellä. Se oli kosteuden jälkeen, sitä oli vielä ilmassa, vaikka aurinko porotti ja paahtoi meitä kun me tavalliseen tapaan odotimme että saisimme mennä sisälle.

Siellä oli merkillinen oja, savinen ja sileä, missä hyttysillä oli pahansuopa pilvensä. En tajua miksi meidän piti leikkiä siellä, missä oli kamalinta, mutta tunsimme vetoa sinne, ehkä kiersimme hyttysinä hyttysiä itseään; halusimmeko sitenkin saada puremia ja kutisevia paukamia todistaaksemme ettemme ikinä väistäneet, ettemme olleet periksiantajia, emme koskaan, että kävimme suoraan päin? Vai halusimmeko lähinnä vain leikkiä siellä kosteudessa: tehdä jälkiä pienillä mutta painavilla saappaillamme, tuntea jalan imeytyvän maahan, tuntea märän liejun pitävän otteessaan, hyvin lujasti ja vähän liian kauan, ikään kuin koko lapsenkeho voisi imeytyä maan alle eikä enää koskaan nousisi pintaan, imu tuntui koko kehossa, jalka tahtoi solahtaa pois saappaasta sen sijaan että olisi vetänyt sen ylös mukanaan, ja kun kolo